БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 61 (5652).

14 Март 1985 й.

ПАЙШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.

Баҳоси 3 тийин.

Кеча совет халқи К. У. Черненкони сўнгги йўлга кузатиб қўйди.

Советлар мамлакати меҳнаткашлари Коммунистик партия ишига садоқат билан хизмат қилиш, унинг кўрсатмаларини сабот билан амалга оширишга азми қарор қилганликларини изҳор этмоқдалар.

Москва, 1985 йил 13 март. В. И. Ленин Мавзолейи минбарида.

КОНСТАНТИН УСТИНОВИЧ ЧЕРНЕНКОНИ ДАФН ЭТИШ МАРОСИМИ

ҚИЗИЛ МАЙДОНДА МОТАМ МИТИНГИ

Совет халқи, бутун тараққийпарвар инсоният 13 март куни Коммунистик партия билан Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Константин Устинович Черненкони сўнгги йўлга кузатиб қолдилар.

Эрталабдан бошлаб завод ва фабрикаларнинг ишчилари ва хизматчилари, муассасалар ва илмий-тадқиқот институтларининг ходимлари, фан ва маданият арбоблари, ҳарбий хизматчилар, дала ва фермаларнинг меҳнаткашлари, ўқувчи-ёшлар қайғули сукут сақлаб Колонна залидан ўтдилар. Ўн минглаб совет кишилари бутун ҳаёти улуғ Ленин партияси ишига чексиз садоқат, коммунизм идеаллари тантанаси йўлида фидокорона меҳнатнинг ёрқин намунаси бўлган инсонга чуқур ҳурмат-эҳтиром бажо келтирдилар.

...М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, В. В. Щербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Е. К. Лигачев, К. В. Русаков, Н. И. Рижков ўртоқлар марҳумнинг тобути олдида фахрий қоровулда турадилар.

Дафн қилишни ташкил этувчи комиссия аъзолари Г. М. Марков, В. М. Мишин, В. В. Терешкова, П. Н. Федосеев, С. А. Шалаев, Ю. А. Прокофьев, С. С. Циглимов мотам вахтасида турадилар.

ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСР Давлат Кенгашининг Раиси Чионг Тинь (делегация бошлиғи), ВКП Марказий Комитети аъзоси, ВКП Марказий Комитети ташқи алоқалар бўлимининг мудири Ву Куанг, ВКП Марказий Комитети аъзоси, ВСРнинг СССРдаги элчиси Динь Ньо Лием, ВСР Давлат Кенгаши ва Миллат мажлиси маҳкамасининг мудири Нгуен Вьет Зунгдан иборат ВСР делегацияси;

ЛХРП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ЛХДР Президенти Суфанувонг (делегация бошлиғи), ЛХРП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ЛХРП Марказий Комитети секретари, ЛХДР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, миллий мудофаа министри Кхамтай Сипхандон, ЛХРП Марказий Комитети аъзоси, ЛХДРнинг СССРдаги элчиси Тхонг Сават Кхайкхампхитхундан иборат ЛХДР делегацияси;

КХРП Марказий Комитети Бош секретари, Давлат Кенгаши Раиси Хенг Самрин (делегация бошлиғи), КХРП Марказий Комитети секретари, ташқи ишлар министри Кан Сарин, КХРнинг СССРдаги элчиси Хор Намхонгдан иборат КХР делегацияси Колонна залида бўлди.

К. У. Черненконинг хотирасини ХХР Давлат Кенгаши Бош министрининг ўринбосари Ли Пэн (делегация бошлиғи), ХХР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Цянь Цичэнь, ХХРнинг СССРдаги элчиси Ли Цзэван, ХХР ташқи ишлар министрлиги бўлими мудирининг ўринбосари Дай Бингодан иборат ХХР делегацияси ҳурмат билан эсга олди.

МПЛА — меҳнат партиясининг Раиси, Президент Ж. Э. душ Сантуш бошчилигидаги Ангола делегацияси, ФРЕЛИМО партиясининг Раиси, Президент С. Машел бошчилигидаги Мозамбик делегацияси, Тунис Компартиясининг Биринчи секретари М. Хармель ва бошқалар Колонна залида бўлдилар.

Бош министр М. Тэтчер бошчилигидаги Буюк Британия делегацияси, Бош министр Р. Ганди бошчилигидаги Ҳиндистон делегацияси, ҳукумат Раиси Ф. Гонсалес бошчилигидаги Испания делегацияси, Президент А. Пертини бошчилигидаги Италия делегацияси, Бош министр Р. Караме бошчилигидаги Ливан делегацияси, Бош министр М. К. Ламрани бошчилигидаги Марокаш делегацияси, Президент Ф. Миттеран бошчилигидаги Франция делегацияси, Бош министр Я. Накасонэ бошчилигидаги Япония делегацияси ва бошқа делегациялар бир дақиқа сукут сақлаб Совет давлати бошлиғи хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар.

...Соат 12. Залда К. У. Черненконинг қариндош-уруғлари ва ёр-биродарлари қолишади. Сўнгги видолашув дақиқалари.

Мотам куйи янграйди К. У. Черненконинг жасади қўйилган тобут Колонна залидан олиб чиқилади ва тўп лафетига қўйилади. Кортеж Қизил майдон сари йўл олади.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари, дафн қилишни ташкил этувчи комиссия аъзолари, марҳумнинг қариндош-уруғлари, ёр-биродарлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, КПСС Марказий Комитетининг, КПСС Москва шаҳар комитети ва Москва Совети ижроия комитетининг масъул ходимлари, жамоатчилик вакиллари К. У. Черненко тобути орқасидан чуқур сукунат ичра қадам ташлаб борадилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советидан, иттифоқдош ва автоном республикалар, ўлка ва областлар, министрликлар ва идоралардан, партия, совет ва жамоат ташкилотлари, мамлакатнинг меҳнат коллективларидан Союзлар уйига қўйилган кўпдан кўп гулчамбарлар мотам маросимининг қатнашчиларидан олдинда кўтариб борилади. Чет эл делегациялари номидан келтирилган гулчамбарлар ҳам олиб борилмоқда.

К. У. Черненко Ватан олдидаги катта хизматлари учун тақдирланган совет орден ва медаллари, қардош мамлакатларнинг олий мукофотлари қизил шойи ёстиқчаларга қўйиб кўтариб борилмоқда.

... Қизил майдон. Мотам митингида қатнашиш учун бу ерга келган минглаб москваликлар қайғули сукут сақламоқда. Москва гарнизони қўшинларининг қисмлари саф тортиб турибди. Уларнинг колонналари узра жанговар байроқлар қуйи эгилган. Мотам маросимида қатнашувчилар Мавзолейга яқинлашадилар. Тобут лафетдан олиниб, супачага қўйилади.

Мавзолейнинг Марказий минбарига М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, В. В. Щербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Е. К. Лигачев, К. В. Русаков, Н. И. Рижков ўртоқлар, дафн маросимини ташкил қилувчи комиссия аъзолари кўтариладилар.

КПСС Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзолари, СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, ҳарбий бошлиқлар, ишлаб чиқариш илғорлари минбарга чиқадилар.

К. У. Черненкони дафн этиш маросимида қатнашиш учун келган кўпдан кўп чет эллик меҳмонлар ҳам шу ерда.

Дипломатик корпус аъзолари ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев мотам митингини очади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришинга сўз берилади.

(Давоми иккинчи бетда).

М. С. ГОРБАЧЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Биз Константин Устинович Черненко билан сўнгги марта видолашмоқдамиз.

Совет кишилари ҳозирги қайғули дамларда партиямиз ва халқимизнинг содиқ фарзанди, олижаноб коммунистик идеаллар учун матонатли курашчи, атоқли партия ва давлат арбобига самимий иззат-ҳурматини изҳор қилмоқдалар.

Константин Устинович ўзининг бутун ҳаётини ёшлигиданоқ партия ишига, халқ манфаатларига хизмат қилишга бағишлади. Партия ва давлат ишининг қандай участкаларида — чегара заставасида, Сибирь ёки Поволжьеда, Молдавия ёки Москвада бўлмасин, ҳамма жойда Константин Устинович Черненко бутун кучини сарфлаб меҳнат қилди, марксизм-ленинизмнинг оташин пропагандисти бўлди, кишиларни илҳомлантириб, жипслаштирди, уларнинг куч-ғайратини маҳорат билан катта, фойдали ишларга йўналтириб турди. Юксак ғоявий эътиқод, ижодий жўшқинлик, ишчанлик, партиявий принципиаллик, сезгирлик ва кишиларга эътибор — ҳамиша унга хос фазилат бўлиб келди.

Константин Устинович Черненконинг бой сиёсий тажрибаси КПСС Марказий Комитети Бош секретари ва СССР Олий Совети Президиумининг Раиси лавозимларида ишлаган пайтда, айниқса, тўла-тўкис намоён бўлди. Марказий Комитет, Марказий Комитет Сиёсий бюроси унинг раҳбарлигида мамлакатни иқтисодий ва социал-сиёсий ривожлантириш, оммани коммунистик руҳда тарбиялашнинг туб проблемалари юзасидан муҳим қарорлар қабул қилдилар ва бу қарорларни амалга ошириб келдилар.

Константин Устинович партиямизнинг ленинча йўлини — Ватанимиз қудратини мустаҳкамлашга, ер юзида тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашга қаратилган йўлни амалга ошириш учун кўп иш қилди.

Коммунистик партия, унинг Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюроси бугун социализм ва коммунизм улуғ ишига, меҳнаткашларнинг тинчлиги, социал тараққиёти ва бахт-саодати ишига садоқат билан хизмат қилишга азму қарор берганлигини совет халқига қатъий маълум қиладилар.

Партиянинг ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан интенсивлашга, халқнинг моддий фаровонлиги ва маънавий маданиятини янада юксалтиришга, социалистик демократияни чуқурлаштиришга, жамиятнинг сиёсий системасини такомиллаштиришга қаратилган йўли Константин Устинович Черненконинг фаол иштироки билан коллектив суратда ишлаб чиқилди ва амалга ошириб келинди.

Биз КПСС XXVI съездининг, Марказий Комитет 1982 йил ноябрь Пленумининг ва шундан кейинги Пленумларининг мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантириш, унинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш ҳақидаги қарорларини амалга ошириш учун бундан буён ҳам собитқадам кураш олиб борамиз. Партия ва давлат совет кишисининг ўсган талаб-эҳтиёжларини қондириш, унинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тўғрисида доим ғамхўрлик қилдилар ва ғамхўрлик қилаверадилар.

Омманинг ташаббуси ва ижодини ривожлантириш, тартиб ва қонунчиликка қаттиқ риоя қилиш, меҳнат, давлат ва партия интизомини мустаҳкамлаш бундан буён ҳам диққат марказида туради.

Биз ижтимоий бурчга ўз муносабатини сўз билан эмас, балки иш билан, амалий натижалар билан кўрсатадиган кишиларни бутун чоралар билан қўллаб-қувватлаймиз, рағбатлантирамиз ва эъзозлаймиз. Биз дабдабабозлик ва сафсатабозликнинг, мақтанчоқлик ва масъулиятни сезмасликнинг ҳар қандай кўринишларига қарши, социалистик турмуш нормаларига зид бўлган ҳамма нарсаларга қарши кураш олиб борамиз.

Марказий Комитет бундан буён ҳам партиянинг жипслигини, унинг омма билан алоқасини тинмай мустаҳкамлайди, партия, давлат ва жамоат фаолиятининг услубини такомиллаштираверади.

Совет давлатининг ташқи сиёсий йўлини амалга ошириш, қуролланиш пойгасини тўхтатишга, жаҳон термоядро ҳалокати хавфини йўқотишга қаратилган тинчлик борасидаги муҳим ташаббуслари Константин Устинович Черненконинг номи билан боғланган. Бизнинг партиямиз ва давлатимиз шу йўналишда ўз куч-ғайратларини бундан буён ҳам ошираверади, тинчликни сақлаш учун ҳамма чораларни кўраверади. Биз тинч ва эркин шароитда яшаш ҳуқуқи — инсоннинг асосий ҳуқуқи эканлигига амал қиламиз.

Биз тинч-тотув яшаш принциплари, ҳуқуқий тенглик ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик асосида барча мамлакатлар билан яхши қўшничилик муносабатларида бўлишга тайёр эканлигимизни яна бир марта таъкидлаймиз. Совет Иттифоқи ҳеч қачон ва ҳеч кимга таҳдид қилган эмас. Аммо ҳеч ким ва ҳеч қачон бизга ўз хоҳиш-иродасини тиқиштира олмайди.

Ленин таълим берганидек, социализм ўз афзалликларини исбот қилади, аммо исбот қилганда ҳам қурол кучи билан эмас, жамият ҳаётининг ҳамма соҳаларида — иқтисодий, сиёсий, маънавий-ахлоқий соҳаларда намуна кўрсатиш кучи билан исбот қилади.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ўсиб бораётган қудрати ва жипслиги тинчлик ҳамда социал тараққиёт ишига яхши хизмат қилмоқда. КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати бу мамлакатларнинг қардошларча иттифоқи янада мустаҳкам бўлиб қолиши, уларнинг сиёсий ва иқтисодий ҳамкорлиги ривожланиб, чуқурлашиб бориши учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўрадилар. Социалистик интернационализм принципларига содиқ бўлган бизнинг партиямиз қардош мамлакатларнинг биргаликда қиладиган ҳаракатларини кенгайтириб, уларнинг халқаро ишлардаги мавқеини мустаҳкамлаш учун бундан буён ҳам ҳамма ишни қилади.

Ўзининг XXVII съездини кутиб олаётган партия ўз олдига қўйган мақсадларга эришувига аминмиз. Совет кишиларининг фидокорона меҳнати, партия билан халқнинг бузилмас бирлиги бунинг гаровидир.

Константин Устинович Черненконинг порлоқ хотирасини ҳурмат билан эсга олган қардош партияларга, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг меҳнаткашларига, бошқа давлатларнинг ҳукуматлари ва халқларига, ҳамма кишиларга КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати номидан миннатдорчилик изҳор қилишга ижозат бергайсиз.

Константин Устинович билан видолашув дақиқаларида унинг оиласига ва яқин кишиларига самимий ва чуқур таъзия изҳор қиламан.

Азиз ўртоғимиз ва сафдошимиз, Сизнинг олдингизда бошимизни эгиб, ленинчи партиямизнинг йўлига оғишмай амал қиламиз, деб ваъда берамиз. Партиянинг ишига хизмат қилиш халқ ишига хизмат қилиш демакдир. Биз ўзимизнинг шу бурчимизни тўла-тўкис бажарамиз.

Алвидо, азизимиз Константин Устинович!

К. У. Черненкони дафн этиш маросимида.

КОНСТАНТИН УСТИНОВИЧ ЧЕРНЕНКОНИ ДАФН ЭТИШ МАРОСИМИ

В. В. ГРИШИН нутқи

Ўртоқлар!

Москва коммунистлари, меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Константин Устинович Черненконинг вафоти муносабати билан партия, совет халқи билан биргаликда чуқур қайғурмоқдалар.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби Константин Устинович Черненконинг бутун ҳаёти улуғ Ленин ишига, коммунизм қурилишига фидокорона садоқатнинг ёрқин намунасидир. У совет халқининг содиқ фарзанди эди ва ўзининг таланти, ҳамма куч-ғайратини шу халққа хизмат қилишга бағишлади.

Константин Устинович Черненко партиянинг хўжалик, ташкилий, идеологик ишларини такомиллаштиришга, совет кишиларининг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлигини ривожлантиришга, Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини кучайтиришга катта ҳисса қўшди.

Константин Устинович Черненконинг ҳамиша узоқни кўрадиган ва ўз вақтида кўрсатилган ташаббуслари улуғ мамлакатимизни янада кўпроқ яшнаб турган қудратли мамлакатга айлантириш, совет кишиларининг турмушини моддий жиҳатдан тобора таъминланган ва маънавий бой қилишдан иборат ягона мақсадга эришишга қаратилган эди.

Константин Устинович Черненконинг инсониятга таҳдид қилаётган ядро уруши хавфини йўқотиш ҳақида, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш, халқаро майдонда самарали ҳамкорликни ривожлантириш, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари, қардош марксчи-ленинчи партияларнинг бирлиги ҳамда жипслигини мустаҳкамлаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилганлиги бутун жаҳонга маълум.

Константин Устинович Черненконинг қарийб 30 йиллик ҳаёти ва фаолияти Москва билан бевосита боғланган эди. У Москвада партия Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиумининг аппаратларида ишлади, КПСС Марказий Комитетининг Умумий бўлим мудири, Марказий Комитет секретари, сўнгра эса КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси бўлди.

Москва меҳнаткашлари Константин Устинович Черненкони яхши билар эдилар. У Москва корхоналарига кўп марта бориб, ишчилар билан учрашар, шаҳар экономикасининг ривожланиши билан, москваликларнинг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитлари билан қизиқиб турар эди, шаҳар партия ташкилоти, совет органлари олдида турган вазифаларни ҳал этишда уларга катта ёрдам кўрсатар эди. Москваликлар уни кўп марта СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутати қилиб сайлаган эдилар.

Юксак ғоявийлик, зўр меҳнатсеварлик, принципиаллик, талабчанлик билан уйғунлашган демократизм, ташкилотчилик таланти, шахсан камтарлик, яъни Ленин типидаги раҳбар сифатидаги барча хусусиятлар Константин Устиновичга хос фазилатлар эди.

Константин Устинович Черненко ўзининг бутун ҳаёти давомида улуғ Ленин партиясининг аъзоси деган юксак номга муносиб иш кўрди. У 1931 йилдан буён партия аъзоси эди.

Биз бугун Константин Устинович Черненко тобути олдида бош эгамиз.

Оташин коммунист, ватанпарвар ва интернационалистдан, юксак партиявийлик ва собитқадамлик намунасини кўрсатган инсондан жудо бўлганлигимизни тасаввур этиш жуда оғир.

Оғир жудоликдан чуқур қайғураётган Москва меҳнаткашлари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини амалга ошириш, социал-иқтисодий ривожланиш планларини бажариш учун курашда; Константин Устинович Черненко ўзининг бутун ҳаётини бағишлаган коммунизм иши учун курашда куч-ғайратларини янада оширишга азму қарор қилганлар.

Биз Коммунистик партия ва Совет давлатининг шонли фарзанди Константин Устинович Черненконинг порлоқ хотирасини қалбларимизда абадий сақлаймиз.

П. Н. ФЕДОСЕЕВ нутқи

Ўртоқлар! Совет олимлари Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби, социалистик Ватаннинг содиқ ватанпарвари ва интернационалист, ер юзида тинч ҳаёт ва инсониятнинг социал тараққиёти учун саботли курашчи Константин Устинович Черненко вафоти муносабати билан оғир жудолик аламини чекмоқдалар ва умумхалқ қайғусига самимий ҳамдарддирлар.

Константин Устинович Коммунистик партия ва социалистик қурилиш ишига ўзининг бутун ҳаётини бағишлаб, барча масъулиятли лавозимларда ленинча принципиаллик ва партиявийлик, ижтимоий бурчни юксак даражада англаш, омма билан алоқани мустаҳкамлаш тўғрисида, халқнинг фаровонлиги ҳақида тинимсиз ғамхўрлик қилиш намунасини кўрсатди. Марксизм-ленинизмнинг таниқли назариётчиси ва толмас пропагандисти бўлган Константин Устинович ўз фаолиятида революцион назария ва практикани, ташкилотчилик ва идеологик ишларни бир-бири билан узвий қўшиб олиб боришнинг ёрқин намунасини кўрсатди. Ғоявий-сиёсий тарбия ва кадрларнинг назарий билимини ошириш масалалари ҳамиша унинг диққат марказида бўлди.

Ўртоқ Черненко марксча-ленинча назарияни ривожлантиришга катта ҳисса қўшди, унинг нутқларида ва мақолаларида ривожланган социалистик жамиятни такомиллаштириш йўллари ва методлари тўғрисида, жамиятнинг коммунизм сари бориш истиқболлари ҳақида принципиал қоидалар ўртага қўйилди ва асослаб берилди. Унинг партиянинг идеологик ишлари масалаларига оид, маориф ва ёш авлодни илмий дунёқараш, социалистик Ватанга садоқат ва халқ фаровонлиги йўлида бунёдкорлик ишларига тайёр туриш руҳида тарбиялаш проблемаларига оид нутқлари катта аҳамиятга эгадир. У социалистик мамлакатлар тажрибасини умумлаштиришга, жаҳон социалистик ҳамдўстлигини мустаҳкамлашнинг актуал проблемаларига кўп эътибор берди. У ҳозирги мураккаб вазиятда халқаро муносабатлар назарияси ва практикаси масалаларини муфассал ишлаб чиқди.

Марксизм-ленинизм назариясини ривожлантиришга ижодий ҳисса қўшганлиги учун унга СССР Фанлар академиясининг жамиятшунослик соҳасидаги юксак мукофоти — Карл Маркс номидаги Олтин медаль берилганди.

Совет олимлари ўртоқ Черненконинг илм-фанни ривожлантириш тўғрисидаги, социалистик ишлаб чиқарувчи кучларни такомиллаштириш ва ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишдаги асосий бўғин сифатида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ҳақидаги ғамхўрлигини билар ва юксак қадрлардилар.

Совет олимлари Ватанимиз фаровонлиги йўлида ўз куч ва билимларини сарфлар эканлар, ривожланган социалистик жамиятни ҳар томонлама ва муттасил такомиллаштириш, илмий коммунизм назарияси ва практикасини янада ривожлантириш — Ленин партияси юксак идеалларини амалда рўёбга чиқаришдан иборат эканлигини тушунадилар. Константин Устинович Черненко мана шу идеаллар йўлида яшади, меҳнат қилди ва курашди.

Совет фани арбоблари КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари март Пленуми қарорларини якдиллик билан маъқуллаб, тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқдалар. Пленум партия сиёсатининг изчиллиги ва давомийлигини, унинг марксизм-ленинизмнинг енгилмас байроғи остидаги мустаҳкам бирлиги ва метиндек жипслигини намойиш қилди.

С. С. ЦИГЛИМОВ нутқи

Ҳурматли ўртоқлар!

Атоқли сиёсат арбоби, содиқ ленинчи-коммунист Константин Устинович Черненко вафоти муносабати билан бошимизга тушган оғир жудолик аламини, чуқур қайғумизни сўз билан ифода этиш қийин.

Константин Устинович юқори партия ва давлат лавозимларида ишлаб, биз красноярсклик-сибирликларга қалин дўст, юртдош сифатида яқин ва қадрдон эди.

Константин Устинович Черненконинг меҳнат биографияси олис йигирманчи йилларда, Енисей дарёси соҳилларида бошланган эди. У бу ерда ишчи сифатида ва сиёсий жиҳатдан чиниқди. Константин Устинович болалигидаёқ батракларнинг оғир қисматини бошидан кечирди. У қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш йилларида дастлабки колхозларни ташкил этиб, биринчи беш йилликлар планларини амалга ошириш учун актив курашган кишилар сафида бўлди.

Константин Устинович даҳшатли уруш йилларида ўлка партия комитетининг секретари лавозимида ишлаб, Улуғ Ғалабамизни яқинлаштиришга ўзининг бутун куч-ғайратини сарфлади.

Константин Устинович Черненко ҳаётининг сўнгги кунларигача Красноярск диёрига, унинг аёзли ва гўзал табиатига нисбатан ўз қалбида меҳр-муҳаббатни сақлаб қолди, ўзи учун қадрдон бўлган жойлар билан ҳеч қачон алоқасини узмади. У ўлканинг ишлаб чиқарувчи кучларини комплекс ривожлантиришга, йирик саноат комплексларини вужудга келтиришга салмоқли ҳисса қўшди. У дунёда энг катта Саян-Шушенск ГЭСи қандай бунёд этилаётганлиги билан, Куйбишев автотрактор электр асбоблари ва карбюраторлар заводи, Заполярьедаги Норильск шаҳри ўз куч-қудратини ошириб, ғаллакорларнинг меҳнати ва турмуш шароити ўзгараётганлиги билан кун сайин қизиқди.

Красноярскликлар Константин Устинович билан бўлиб ўтган унутилмас учрашувларни ҳамиша ўз хотираларида сақлаб қоладилар. У ўлкада ва бизнинг районимизда бир неча бор бўлган. Биз унинг дилкашлигини, сезгирлигини ва биз, оддий меҳнаткашларга, бизнинг талаб-эҳтиёжларимизга ва юмушларимизга эътибор билан муносабатда бўлганлигини яхши эслаймиз. Халқ орасидан чиққан Константин Устинович ҳамиша оддий, камтар инсон эди, меҳнаткашларнинг ташаббусини дарҳол сезиб, қўллаб-қувватлар эди. Меҳнаткашлар ҳам бунинг учун уни сидқидилдан севардилар, ундан миннатдор бўлиб, тўла самара билан ишлашга ҳаракат қилардилар.

Барча совет кишилари сингари ўлка меҳнаткашлари ҳам Константин Устиновични сўнгги йўлга кузатар эканлар, социалистик Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш йўлида, ер юзида тинчлик ва бахт-саодат йўлида фидокорона меҳнат қилишимиз унинг учун энг яхши ёдгорлик бўлишини чуқур англайдилар.

Красноярск ўлкасининг коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини якдиллик билан маъқуллаб, қўллаб-қувватлайдилар ва Константин Устинович Черненко ўзининг бутун ажойиб ҳаётини бағишлаган коммунизм улуғ иши тантанаси йўлида сабот билан меҳнат қилаверамиз деб, жонажон Ленин партиясига ваъда берадилар.

Алвидо, қадрдонимиз Константин Устинович!

В. М. МИШИН нутқи

Ҳурматли ўртоқлар!

Партия ва мамлакат оғир жудоликка учради. Комсомоллар, йигит ва қизлар халқимиз бошига тушган оғир мусибат чоғида астойдил қайғурмоқдалар. Атоқли давлат ва сиёсат арбоби, тинчлик ва коммунизм учун фидокор курашчи Константин Устинович Черненко ҳаётдан кўз юмди.

Константин Устиновичнинг сиёсий таржимаи ҳоли Ленин комсомоли сафларида бошланган эди. Комсомол сафларида унинг характери чиниқди, иродаси мустаҳкамланди, ташкилотчилик қобилиятлари ривожланди. Халқ орасидан чиққан, Коммунистик партия, совет тузумимиз тарбиялаб ўстирган Константин Устинович ҳамма лавозимларда ёшларга нисбатан оталарча муносабатда бўлиш, комсомол ва пионерларнинг ишлари ҳамда юмушларига эътибор билан қараш каби ленинча анъаналарга содиқ бўлиб қолди.

Константин Устинович ёшларга большевикчасига ишонар эди. У ёшларнинг бунёдкорлик ғайрат ва шижоатини қўллаб-қувватлар эди. Партиянинг комсомолга раҳбарлиги назарияси ва практикасини ривожлантиришнинг муҳим босқичи унинг номи билан боғланган. Партия бу раҳбарликни доим такомиллаштиришни социалистик жамиятда авлодлар революцион давомийлигининг энг муҳим гарови деб билади.

КПСС Марказий Комитети раҳбарлигида совет мактабини қайта қуриш, комсомолнинг фаолиятини яхшилаш, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш юзасидан кенг кўламда қатъий тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу тадбирлар миллионларча йигит ва қизларнинг манфаатларига дахлдор бўлиб, ҳозирги ва келажакдаги авлодларнинг тақдирига самарали таъсир ўтказади.

Константин Устинович ёшлар уруш хавфининг олдини олиш учун кўп иш қила олади ва қилиши керак деб ҳисоблаб, комсомолнинг Буюк Ғалабамизнинг 40 йиллиги нишонланадиган йилда Москвада ёшлар ва студентларнинг XII Умумжаҳон фестивалини ўтказиш борасидаги ташаббусини қизғин қувватлади. Комсомол фестивалга тайёрланиб, социалистик мамлакатлардаги қардош ёшлар иттифоқлари билан, капиталистик ва ривожланаётган давлатлардаги ёшларнинг коммунистик, революцион-демократик ташкилотлари билан дўстликни мустаҳкамламоқда, улар билан биргаликда планетадаги барча тараққийпарвар ёшларнинг империализмга қарши курашида олдинги сафларда бормоқда.

Комсомол ҳозирги мотам кунларида ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш учун тўлиқ жавобгар эканлигини англаб, совет халқини ривожланган социализмни такомиллаштириш йўлидан комил ишонч билан олға бошлаб бораётган жонажон Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига ўз сафларини янада маҳкам жипслаштиради.

Ленин комсомоли КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумининг якунларини тўла-тўкис маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқда. Пленум партиямиз стратегик йўлининг давомийлигини яққол кўрсатди, коммунистлар партияси мамлакатдаги барча синфлар ва социал группаларнинг, барча миллат ва элатларнинг манфаатларини ҳисобга олишга, уларни маҳкам жипслаштириб, халқнинг куч-ғайратини коммунистик бунёдкорликдан иборат муштарак ишга сафарбар қилишга қодир бўлган куч эканлигини яққол тасдиқлади.

Комсомоллар, йигит ва қизлар партия томонидан қўйилаётган вазифалар даражасида туриш учун ҳамма чораларни кўрадилар, КПССнинг XXVII съездини муносиб кутиб оладилар, социалистик Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини бутун чоралар билан мустаҳкамлайдилар, коммунизм учун курашчилар кекса авлодларининг шонли анъаналарини кўпайтирадилар.

Комсомол ёшларнинг талабчан ва сезгир мураббийси, коммунист Константин Устинович Черненконинг порлоқ хотираси олдида ўз байроқларини эгади. Унинг номи совет ёшларининг хотирасида ва ишларида яшайди.

ҚИЗИЛ МАЙДОНДА МОТАМ МИТИНГИ

(Боши биринчи бетда).

Красноярск ўлка, Новосёлов районидаги «Легостаевский» совхозининг механизатори, РСФСР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. С. Циглимов сўзга чиқади.

СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони П. Н. Федосеевга сўз берилади.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари В. М. Мишин микрофон олдига келади.

Мотам митинги ёпиқ деб эълон қилинади. Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари К. У. Черненко тобути қўйилган супача ёнига келадилар. Мотам маросими қатнашчилари Кремль девори томон йўл оладилар.

Соат 13 у 40 минут. Марҳумнинг жасади солинган тобут қабрга қўйилади.

СССР Давлат гимни садолари остида тўплар гумбурлайди. Худди шу дақиқаларда иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Одесса, Севастополь, Новороссийск, Керчь, Тулада, қаҳрамон Брест қалъасида, шунингдек Калининград, Львов, Ростов-Дон, Куйбишев, Свердловск, Новосибирск, Чита, Хабаровск, Владивосток, Красноярск шаҳарларида тўплардан ўқ узиб салют берилади.

Мамлакат мотам сукунатида. Корхоналар ва ташкилотларнинг иши беш минут тўхтади. Фабрикаларда, заводларда, темир йўлларда, денгиз ва дарё флоти кемаларида гудоклар чалиниб, 3 минут давомида салют берилди.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари яна Марказий минбарга кўтариладилар.

Москва гарнизони қўшинларининг қисмлари шахдам қадам ташлаб Мавзолей олдидан ўтадилар. Улар Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарига сўнгги ҳарбий эҳтиромни бажо келтирадилар.

Константин Устинович Черненконинг порлоқ хотираси коммунистларнинг, совет кишиларининг, бутун тараққийпарвар инсониятнинг қалбида абадий сақланиб қолади.

(ТАСС).

СУКУНАТ ДАҚИҚАЛАРИ

Бутун мамлакат аҳли, бутун тараққийпарвар инсоният билан бирга 13 март куни Ўзбекистон ҳам Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби, коммунизм идеаллари учун, тинчлик учун матонатли курашчи Константин Устинович Черненко билан видолашди.

Москвада К. У. Черненкони дафн этиш маросими ўтаётган дақиқаларда миллион-миллион кишилар телевизор экранларида мотам маросимини кўриб турдилар. Улар КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин, Красноярск ўлка Новосёлов районидаги «Легостаевский» совхози механизатори, РСФСР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. С. Циглимов, бошқа нотиқларнинг нутқларини зўр эътибор бериб тингладилар. Республика меҳнатчилари К. У. Черненко билан видолашар эканлар, ўз сафларини Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитети, унинг жанговар штаби — Сиёсий бюро теварагида янада маҳкамроқ жипслаштиришга, Советлар Ватани янада бадавлат ва бақувват бўлиши учун, ривожланган социализмнинг бунёдкорлик имкониятлари янада тўлиқ намоён бўлиши учун ҳамма ишни қилишга қасамёд этдилар. КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумининг материаллари меҳнаткашларни шу йилги планларни бажариш соҳасидаги ишни муваффақиятли туғаллашга, шу тариқа навбатдаги беш йиллик дадил бошланишини таъминлашга, партия XXVII съездини муносиб кутиб олишга даъват қилади.

Ўзбекистон Константин Устинович Черненкони чуқур қайғу туйғуси билан сўнгги йўлга кузатиб қолди. Москва билан айни бир пайтда Тошкентда тўп садолари янгради. Завод ва фабрикалар, локомотивлар уч минут мобайнида узлуксиз гудок чалиб салют бериб турдилар. Мотамона сукунат дақиқалари шаҳар ва қишлоқларда республика меҳнатчилари атоқли партия ва давлат арбоби Константин Устинович Черненко хотирасига ҳурмат бажо келтирдилар.

(ЎзТАГ).

САФЛАРИМИЗНИ ЯНАДА ЖИПСЛАШТИРАМИЗ

Константин Устинович Черненконинг сиймоси миннатдор халқ хотирасида бутун куч ва билимини мамлакат экономикасини ривожлантиришга, халқ фаровонлиги ва маданиятини ўстиришга, Ватан хавфсизлигини таъминлашга, ер юзида тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга сарфлаган атоқли партия ва давлат арбоби, курашчи, коммунистнинг ёрқин намунаси бўлиб ҳамиша сақланиб қолади.

КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми Коммунистик партия билан Совет давлати ленинча ички ва ташқи сиёсатини рўёбга чиқаришдаги давомийликни яққол намойиш этди.

Совет кишилари партия ўртага қўйган юксак ва масъулиятли вазифаларни бажаришга азму қарор берганлар. Шу кунларда мамлакатнинг барча иттифоқдош республикалари меҳнат коллективларида бўлиб ўтган митингларда шу фикр изҳор этилди.

Москвадаги «Хроматрон» заводида бўлиб ўтган митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми қарорларини якдиллик билан тўла-тўкис қўллаб-қувватлашларини изҳор қилдилар. Бу корхонадаги кишилар К. У. Черненко билан бўлиб ўтган учрашувни, унинг маслаҳатлари ва тавсияларини яхши эслайдилар.

Корхона партkомининг секретари Р. Скалкин бундай деди: К. У. Черненко КПСС Марказий Комитетининг, Сиёсий бюронинг ривожланган социализмни такомиллаштириш тўғрисида партия йўлини ишлаб чиқиш соҳасидаги коллектив фаолиятига шахсан катта ҳисса қўшди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Марказий Комитетнинг навбатдан ташқари Пленумида сўзлаган нутқида партиянинг XXVI съездида, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумларида Юрий Владимирович Андропов билан Константин Устинович Черненконинг фаол иштирокида ишлаб чиқилган стратегик йўл изчил йўл бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади, деб таъкидлади. Бу — мамлакатни социал-иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришни жадаллаштириш, жамият турмушининг ҳамма соҳаларини такомиллаштириш йўлидир.

Ҳар бир киши бунёдкорлик меҳнати билан шуғулланган тақдирда партия ўртага қўйган вазифаларни амалга ошириш мумкин бўлади, деб таъкидлади ўз нутқида инженер-технолог Г. Воробьева.

— Бутун коллектив каби цехимиз ходимлари ҳам,— деб уқтирди у, — КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми якунлари, Михаил Сергеевич Горбачевнинг Пленумдаги нутқидан олинган зўр таассурот остида яшаб турибдилар. Оддий ва ҳаммага тушунарли сўзлар совет кишилари олдидаги аниқ-равшан мақсадларни тушунтириб берди, биринчи галдаги вазифаларни кўрсатди. Бу мақсад ва вазифалар ўз иш жойида виждонан фидокорона меҳнат қилишдан, ўз қобилияти ва истеъдодларини намоён этишдан, ўзи ва касбдош ўртоқлари қилган ишларга танқидий баҳо бера билишдан, камчиликларнинг сабабларини аниқлашдан, нуқсонларни тугатишга интилишдан, бутун коллективнинг иши учун юксак масъулиятни сезишдан иборат.

Митинг қатнашчилари корхона коллективи КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан фидокорона меҳнат қилиб, партия ўртага қўяётган вазифаларни бажаришга муносиб ҳисса қўшади, деб таъкидладилар.

М. И. Калинин номидаги Москва камволь-йигирув фабрикасининг янги ип ўраш цехи станоклар сафлари тепасига «Партия билан халқ якдил!» деган шиор осилган. Корхона бошқа цехлари ва бўлимларининг вакиллари ҳам шу ерга тўпланишган.

— Коммунистик партия билан Совет давлати атоқли арбобининг юраги уришдан тўхтаганини англаш қайғулидир, — деди митингда ип йигириш цехининг мастер ёрдамчиси В. И. Казанбаева. Шу кунлардаёқ биз Ленин партияси теварагида янада маҳкамроқ жипслашишга, коммунистик қурилиш режаларини амалга ошириш йўлидаги курашда кўпроқ муваффақиятларга эришишга азму қарор берганлигимизни билдирамиз.

Мамлакатимиз меҳнаткашлари Коммунистик партияни совет жамиятининг раҳбар ва раҳнамо кучи деб билишларини митинг қатнашчилари таъкидлаб ўтишди. Улар КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумининг қарорларини қўллаб-қувватлашларини изҳор қилдилар.

— Пленум якунлари, ўртоқ М. С. Горбачевнинг Пленумда сўзлаган нутқи янада яхшироқ меҳнат қилишга, КПССнинг ленинча ички ва ташқи сиёсатини амалга ошириш учун астойдил курашга руҳлантиради,— деди слесарь В. Татаров коллективнинг фикрини ифодалаб.

Красноярск дон комбайнлари ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош конвейерида бўлиб ўтган митингга барча цех ва бўлимларнинг вакиллари тўпланишди. Катта мастер П. Вальнев минбарга чиқади.

— Ватанпарвар ва интернационалист, коммунизм ва ер юзида тинчлик идеалларининг тантанаси учун изчил курашчи К. У. Черненко орамиздан кетди. Константин Устинович Красноярск диёрида туғилиб ўсган. Шу ерда у ўзининг меҳнат фаолиятини бошлаган. У Красноярск ўлка партия комитетида ишлаганида бизнинг корхонамизга тез-тез келиб турар, меҳнаткашлар билан учрашар, уларнинг фикр-ўйларини қизиқиб суриштирар эди. Одамларнинг талаб ва эҳтиёжларига сезгирлик билан қарайдиган қалби дарё, принципиал ва камтарин инсон К. У. Черненко партияда, халқ орасида зўр ҳурмат қозонди.

Митингда сўзга чиққан кишилар барча сибирликлар каби Красноярск машинасозлари ҳам янада зўр ғайрат-шижоат ва фидокорлик билан меҳнат қиладилар, деб таъкидладилар. Улар КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми мамлакат меҳнаткашлари олдига қўйган вазифани бажаришга — қисқа муддатларда энг илғор фан-техника позицияларига, ижтимоий меҳнат унумдорлигининг дунёдаги энг юқори поғонасига чиқиб олишга салмоқли ҳисса қўшадилар.

Киевдаги «Большевик» полимер машинасозлиги бирлашмасидаги митинг қатнашчилари партиянинг ички ва ташқи сиёсатини астойдил қўллаб-қувватлашларини, Ватан қудратини ҳар томонлама мустаҳкамлашга аҳд қилганликларини билдирдилар.

— К. У. Черненконинг вафот этганлиги тўғрисидаги хабар совет кишилари қалбига чуқур қайғу солди,— деди разметкачи Ф. Чусовитин.— Бизнинг Ватан бахт-саодати йўлидаги меҳнатимиз унинг хотирасини энг яхши тарзда ҳурматлаш бўлади. Ленин партиясининг режаларини муваффақиятли амалга ошириш учун бутун куч-ғайратимизни ишга соламиз.

Бош мастер Е. Белозеров, комсомол комитети секретарининг ўринбосари Н. Салибон ва бошқалар корхона коллективини план ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун ҳамма ишни қилишга, ишлаб чиқаришнинг барча участкаларида интизом ва уюшқоқликни оширишга чақирдилар.

Литвадаги энг катта тўқимачилик корхонаси — Каунасдаги «Дробе» жун газлама ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнатчилари митингга тўпланиб, Ленин ғояларига содиқ эканликларини билдирдилар, бутун кучларини социалистик Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга сарфлаш тўғрисида КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига ваъда бердилар.

— Ўртоқ М. С. Горбачев ўзининг КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумида сўзлаган нутқида,— деди тўқувчи В. Аксамитаускене,— Марказий Комитет теварагига жипслашган халқ билан партия совет Ватанимиз янада бадавлат ва бақувват бўлиши учун ҳамма ишни қиладилар, деб ишонч билдирди. Корхона коллективи Пленум якунларини, партиянинг ички ва ташқи сиёсатини тўла-тўкис маъқуллайди. Ленин партиясининг XXVII съездини муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўраётган тўқимачилар топшириққа қўшимча равишда бу йил 150 минг метр жун газлама тўқиб чиқариш мажбуриятини олдилар.

— Биз халқ хўжалигини интенсив ривожланиш изларига ўтказишда ҳал қилувчи бурилишга эришишимиз лозимлигини ўртоқ М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленумида сўзлаган нутқида уқтириб ўтди,— деди митингда сўзга чиққан Олмаота уйсозлик комбинати комсомол-ёшлар қолипчилар бригадасининг бошлиғи С. Бекбасов. Барча совет кишилари қатори биз ҳам шу вазифани бажариш учун бутун куч ва тажрибамизни ишга соламиз.

Уйсозлар КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан беш йилликнинг туғалловчи йилида меҳнат унумдорлигини пландан ташқари икки процент ошириш, йигирматадан кўпроқ йирик объектнинг ишга туширилишини жадаллаштиришга қарор бердилар.

Минск автомобиль заводининг меҳнатчилари митингга тўпланиб, жонажон Коммунистик партия теварагида янада маҳкамроқ жипслашишга, беш йиллик планлари ва топшириқларини амалга ошириш учун янада сабот билан меҳнат қилишга аҳд қилганликларини билдирдилар.

— К. У. Черненко ҳар биримиз учун партия ишига садоқат билан хизмат қилиш намунаси бўлиб келди, у эллик йилдан ортиқ вақт партия сафида бўлди, — деди штамповкачи темирчи Е. Шуляк. — Бизнинг зарбдор меҳнатимиз К. У. Черненко хотирасига бағишланади. Автозаводчилар коллективи план топшириқларидан ўзиб ишламоқда.

Ўртоқ М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил 11 мартда бўлиб ўтган Пленумида сўзлаган нутқида таъкидлаганидек, партиянинг стратегик йўли узлуксиз йўл бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари, хизматчилари партия режаларини бажариш учун кучларини аямайдилар. Корхонада КПСС XXVII съездини, Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш йўлидаги мусобақа кенгайиб бормоқда.

Еревандаги «Наирит» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи К. У. Черненконинг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олди. Каучук ишлаб чиқариш аппаратчиси В. Азизян митингда сўзлаган нутқида бундай деди:

— Совет кишилари Коммунистик партияга сидқидилдан ишонадилар, экономикамиз Коммунистик партия раҳбарлигида муттасил ривожланмоқда, давлатнинг мудофаа қудрати мустаҳкамланмоқда. Арманистон химиклари беш йиллик топшириқларини муваффақиятли амалга ошириб, мамлакат халқ хўжалигини юқори сифатли маҳсулот билан таъминламоқдалар. Биз эришилган муваффақиятларни янада сабот билан кўпайтираверамиз.

Митингда сўзга чиққан кишилар КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватлашлари, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига янада маҳкамроқ жипслашишга интилишлари ҳақида гапирдилар.

— К. У. Черненконинг бевосита иштирокида ишлаб чиқилган мактаб ислоҳотини изчиллик билан амалга ошириш, ёшларни коммунизм идеалларига садоқат руҳида тарбиялаш соҳасида фидокорона меҳнат қилиш марҳумнинг хотирасига ҳурмат бажо келтириш бўлади, деди Қирғизистоннинг Сокулук районидаги 1-Ново-Троицкое ўрта мактаби муаллимлари ҳамда ўқувчилари митингида партия ташкилотининг секретари Ю. Медикова. — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев навбатдан ташқари Пленумда сўзлаган нутқида инсоннинг турмуш шароитини яхшилаш унинг умумий ишга тобора кўпроқ ҳисса қўшишига асосланиши лозимлигини айтди. Бу нарса ёшларимиз дунёқарашининг негизи бўлиши керак. Ёш авлодни коммунизм идеаллари йўлида актив курашчилар қилиб тарбиялаш учун бутун кучимизни сарфлаймиз, деб партияга ваъда берамиз.

Владивостокдаги СССР 50 йиллиги номли «Дальзавод» кема ремонтчиларининг митинги бўлиб ўтди.

— К. У. Черненконинг вафот этганлиги тўғрисидаги хабар қалбларимизни қаттиқ изтиробга солди, — деди бригадир В. Белотелов. — КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан янада зўр ғайрат-шижоат, юксак онглилик ва уюшқоқлик билан меҳнат қиламиз.

Мамлакатнинг бошқа меҳнат коллективларида бўлиб ўтган митингларда меҳнаткашларнинг КПССга астойдил ишончи ҳақида, коммунизм идеалларига садоқати тўғрисида гапирилди. Совет кишилари партиянинг программавий мақсадларини бажонидил қўллаб-қувватлашларини, КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумининг қарорларини сидқидилдан маъқуллашларини билдирдилар. Улар партия XXVII съездини муносиб кутиб олишга, социалистик Ватан қудратини ижодий меҳнат билан мустаҳкамлашга азму қарор берганлар.

(ТАСС).

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

13 март куни КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг К. У. Черненко вафоти муносабати билан Москвага келган партия-давлат делегациялари раҳбарлари билан учрашуви бўлиб ўтди.

Учрашувда Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Кадар, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский, Румыния Коммунистик партиясининг Бош секретари, РСР Президенти Н. Чаушеску, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак қатнашдилар.

Учрашув иштирокчилари социалистик қурилишнинг, қардош партиялар навбатдаги съездларига тайёргарлик кўришнинг, ҳозирги халқаро вазиятнинг актуал масалалари ҳақида фикрлашиб олдилар. Ҳар томонлама сиёсий ўзаро алоқаларни, иқтисодий, идеологик ҳамкорликни ва бошқа турдаги ҳамкорликни бундан буён ҳам такомиллаштиришга ялпи азму қарор берилганлиги изҳор этилди.

Учрашувда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг дунёдаги кескинликни юмшатишга, ядро уруши хавфини тугатишга, қуролсизланиш, аввало ядровий қуролсизланиш соҳасида таъсирчан чоралар кўришга, космоснинг ҳарбийлаштирилишига йўл қўймасликка изчиллик билан ва амалий руҳда ҳаракат қилаверишга интилишлари тасдиқланди. Мураккаб халқаро вазият шароитида қардош мамлакатларнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш, уларнинг халқаро майдондаги ҳаракатларини мувофиқлаштириб олиб боришни кучайтириш алоҳида аҳамият касб этиши таъкидланди.

Бўлиб ўтган суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков иштирок этдилар.

Учрашув самимийлик ва якдиллик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

ИЗЧИЛ СИЁСАТ

Чет эл оммавий ахборот воситалари КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумининг якунларига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Пленумда ва Москвадаги Қизил майдонда бўлиб ўтган мотам митингида сўзлаган нутқларига жуда катта эътибор бермоқдалар. Шу қайғули дамларда КПСС, унинг Марказий Комитети, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси социализм ва коммунизм улуғ ишига, тинчлик, социал тараққиёт ва меҳнаткашларнинг бахт-саодати ишига садоқат билан хизмат қилишга қатъий қарор қилганликларини билдираётганликлари таъкидланмоқда. Турли мамлакатларнинг таниқли жамоат ва сиёсат арбоблари, матбуоти шуни қайд этмоқдаки, Совет Иттифоқи тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга қатъий аҳд қилганлигини, барча давлатлар билан тинч-тотув яшаш принциплари негизида тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик асосида яхши қўшничилик муносабатларини давом эттиришга тайёрлигини яна бир бор тасдиқлади.

Совет Итттифоқи, деб хабар қилади **Болгария радиоси**, КПСС XXVI съезди қарорларини, Марказий Комитет 1982 йил ноябрь ва шундан кейинги Пленумларининг мамлакатни социал-иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришни жадаллаштириш, унинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш соҳасидаги қарорларини амалга ошириш учун бундан буён ҳам собитқадамлик билан курашаверади. Совет кишисининг ошиб бораётган эҳтиёжларини қондириш, унинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш ҳамиша партия билан давлатнинг энг муҳим вазифаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев ўзининг XXVII съездига тайёргарлик кўраётган партия ўртага қўяётган мақсадларга эришилади, деб ишонч билдирди.

Совет раҳбари, деб уқтиради **ГДР телевидениеси,** социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг кучайиб бораётган қудрати ва жипслиги тинчлик ва социал тараққиёт ишига пишиқ-пухта хизмат қилади, деб таъкидлади. КПСС Марказий Комитети, Совет ҳукумати социалистик мамлакатларнинг қардошлик иттифоқи янада мустаҳкамланиши, уларнинг сиёсий ва иқтисодий ҳамкорлиги ривожланиб, чуқурлашиши учун зарур бўлган ҳамма ишни қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари совет сиёсатининг давомийлиги ва изчиллигини алоҳида куч билан таъкидлаб, Пленумда КПССнинг стратегик йўли ўзгармаслигини айтди, деб уқтиради Чехословакияда чиқадиган **«Руде право»** газетаси. Совет раҳбарининг нутқи КПССнинг XXVII съезди арафасида совет халқини янги зафарларга сафарбар қилади. Совет Иттифоқи бундан буён ҳам тинчлик ва тараққиёт йўлидан муттасил олға бораверади, тинч-тотув яшаш сиёсатини ўтказаверади. Чехословакия коммунистлари ва меҳнаткашлари Совет раҳбарининг КПСС билан Совет давлати энг яқин сафдошлар ва иттифоқчилар бўлмиш социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан қардошларча дўстликни мустаҳкамлаш ва ҳамжиҳатликни кенгайтиришни ўзининг энг биринчи вазифаси деб ҳисоблайди, деб айтган гапларини алоҳида завқ-шавқ билан кутиб олдилар.

М. С. Горбачевнинг Пленумдаги партиявийлик ва идеологик эҳтирос руҳи билан суғорилган жўшқин нутқи — КПССнинг ҳаёт синовидан ўтган, социализм манфаатларига, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қиладиган изчил, принципиал сиёсати бундан буён ҳам муттасил давом эттирилаверишидан далолат берувчи жуда муҳим марксча-ленинча ҳужжатдир, деб уқтиради Польшадаги **«Трибуна люду»** газетаси.

СССРнинг таниқли партия ва давлат арбоби М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб сайланганлиги КПССнинг ленинча бунёдкорлик ва тинчлик йўлига муттасил содиқ эканлигини исботловчи яна бир далилдир. М. С. Горбачев ўз билимларини, бой тажрибасини ва ташкилотчилик истеъдодини партия сиёсатини амалга оширишга сарфлаб келмоқда, улуғ Ленин ишига, меҳнаткаш халқ манфаатларига садоқат билан хизмат қилмоқда. Совет Иттифоқи империализм авж олдириб юборган қуролланиш пойгасини тўхтатиш тўғрисида аҳдномага эришиш кераклигини қатъий қилиб айтмоқда, тинчлик, халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик ва дўстликни мустаҳкамлаш тарафдори эканини билдирмоқда.

Бугун дунёда тинчлик учун зиммасига алоҳида масъулият олган улуғ давлат бўлмиш СССР халқаро майдонда ўзининг тинчликсеварлик фаолиятини бундан буён ҳам давом эттирмоқчи эканлиги Совет раҳбарининг Пленумдаги нутқидан кўриниб турибди, деб таъкидлайди Югославиядаги **«Борба»** газетаси. М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб сайланганлиги — совет йўли давомийлигининг ва бу йўл узоқ муддатни кўзлаб планлаштирилаётганлигининг энг яхши исботидир.

(ТАСС, 13 март).

Чет эл делегациялари бошлиқларининг совет раҳбарлари билан учрашуви

13 март куни Кремлда К. У. Черненкони дафн этиш маросимида қатнашиш учун келган чет эл делегацияларининг бошлиқлари совет раҳбарлари билан учрашдилар. Улар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевга, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихоновга, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громикога, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецовга чуқур ҳамдардлик изҳор этдилар.

Совет раҳбарлари Коммунистик партия ва Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби К. У. Черненконинг хотирасини ҳурматлаш учун Москвага келган ҳамма чет эл делегацияларининг бошлиқларига чуқур миннатдорчилик билдирдилар.

(ТАСС).

ПАРТИЯ БИЛАН ХАЛҚНИНГ МОНОЛИТ БИРЛИГИ

БУТУН СОВЕТ ХАЛҚИ СИНГАРИ ЎЗБЕКИСТОН МЕҲНАТКАШЛАРИ ҲАМ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ МАРТ ПЛЕНУМИ ЯКУНЛАРИ ВА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ НУТҚИНИ ЯКДИЛЛИК БИЛАН ТЎЛА МАЪҚУЛЛАБ КУТИБ ОЛДИЛАР. УЛАР КПСС XXVI СЪЕЗДИ БЕЛГИЛАБ БЕРГАН РЕЖАЛАРНИ ШАРАФ БИЛАН БАЖАРИШГА, БЕШ ЙИЛЛИКНИ ЗАРБДОРЛАРЧА ЯКУНЛАШГА ҚАТЪИЙ АҲД ҚИЛДИЛАР.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН

Шаҳар ва посёлкаларнинг кўчаларида мотам лентаси илинган байроқлар қуйи эгиб қўйилган... Ўзбекистоннинг меҳнат аҳли корхоналар ва қурилишларда, колхоз ва совхозларда, ўқув юртларида бўлиб ўтаётган митингларда Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби Константин Устинович Черненко хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар. Республика меҳнатчилари юксак онглилик ва уюшқоқлик кўрсатиб, янада зўр ғайрат, шижоат ва фидокорлик билан ишлашга, Улуғ Октябрь байроғини муносиб равишда олға элтишга ваъда бермоқдалар.

«СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасидаги митинг қатнашчилари партия режаларини амалга ошириш учун янада зўр сабот билан курашишга азму қарор берганликларини билдирдилар.

— Константин Устиновичнинг мамлакат экономикаси ва маданиятини янада юксалтириш, ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги зўр ғамхўрлик руҳи билан суғорилган ишлари ва фикрлари биз, ишчиларга жуда азиз ва тушунарли эди,— деди трансмиссиялар цехининг ишчиси К. Ҳожиматова.— Тракторсозларнинг қишлоқ меҳнатчиларини юқори сифатли техника билан таъминлаш соҳасидаги фидокорона меҳнати Ленин партиясининг содиқ фарзанди хотирасини энг яхши тарзда эслаш бўлади.

Митингда сўзга чиққан партия ва меҳнат ветерани А. Агафонов, технолог ўринбосари А. Богданов ва бошқалар бирлашманинг кўп минг кишилик коллективи КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумининг якунларини якдиллик билан маъқуллашини, мамлакат коммунистларининг бўлажак анжумани шарафига зарбдор вахтани давом эттириб, партия ўртага қўйган социал-иқтисодий вазифаларни амалга оширишга муносиб ҳисса қўшишини билдирди.

Тошкентдаги «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмаси биринчи цехининг корпуси ёнидаги майдончада ишчи ва хизматчилар митингга тўпланишди.

— К. У. Черненко вафот этганлиги муносабати билан бутун совет халқи қатори биз ҳам чуқур қайғуряпмиз,— деди токарь В. В. Бочков.— КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига, КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми якунларига жавобан биз янада самаралироқ ишлашга, ишлаб чиқаришни интенсивлаш йўли билан юксак пировард натижаларга эришишга, жонажон Коммунистик партиянинг XXVII съездини меҳнатда янги муваффақиятлар билан кутиб олишга ваъда берамиз.

— Партиямиз билан бутун совет халқи бошига оғир мусибат тушди, — деди «Ангренский» кўмир разрези коллективида бўлиб ўтган митингда экскаватор машинистлари бригадири В. Лазарев. — Константин Устинович Черненко коммунизм идеаллари учун, тинчлик учун матонатли курашчи эди. Шу мотам кунларида корхонамизнинг барча меҳнатчилари Коммунистик партияга, унинг ленинчи Марказий Комитетига сидқидилдан ишонч билдирадилар ва беш йиллик топшириқларини зарбдор меҳнат билан амалга оширишга, мамлакатнинг ёқилғи-энергетика базасини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшишга астойдил интиладилар. Ангрен кўмирчилари КПСС Марказий Комитетининг Советлар мамлакати сиёсати давомийлигини янги куч билан намойиш этган навбатдан ташқари март Пленуми якунларини тўла-тўкис маъқуллайдилар. Биз ички резервлардан фойдаланиб, беш йилликнинг тугалловчи йили учун белгиланган топшириқлардан ўзиб кетиш учун ҳамма ишни қиламиз.

КПСС XXV съезди номидаги Бухоро тўқимачилик комбинатининг уч мингдан кўпроқ меҳнатчиси мотам митингида қатнашди.

— Партиямиз, бутун совет халқи учраган жудоликнинг нақадар оғирлигини ифодалаш учун сўз топиш қийин, — дейди йигирувчи Р. Рамазонова. — Биз, тўқимачилар мамлакат ишчилар синфининг анъаналарига содиқ бўлиб, мамлакатимизда барпо этилган социализмни такомиллаштириш йўлидан доимо олға бораверамиз. Умумий муваффақиятимиз, ҳаммамизнинг фаровонлигимиз, Ватанимиз қудратининг мустаҳкамланиши ҳар биримизнинг ўз иш жойимизда қандай ишлашимизга боғлиқ. Биз шу умумхалқ ишига зарбдор меҳнат билан, мустаҳкам интизом билан ҳисса қўшамиз.

«Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективининг мотам митингида ремонт хизмати мастери М. А. Ҳусаинов сўзга чиқди:

— Партиянинг иродаси ва ишчиларнинг фидокорона меҳнати туфайли саҳрода қад кўтарган шаҳар — Навоий химиклари партия билан халқнинг содиқ фарзанди Константин Устинович Черненконинг вафоти муносабати билан бутун мамлакат меҳнат аҳли қатори мотам тутмоқдалар. Биз КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан Ленин ғояларига муттасил содиқ бўлиб қоламиз ва совет кишилари олдида Улуғ Октябрь очиб берган йўлдан бундан буён ҳам узлуксиз олға бораверамиз.

— Константин Устинович Черненконинг вафоти тўғрисидаги хабар қалбларимизни изтиробга солди, — деди Наманган районидаги «Ленинград» колхози меҳнатчиларининг митингида пахтачилик бригадасининг раҳбари Х. Бувамирзаев. — Бутун совет халқи ўз сафларини Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ бирлаштирди. Биз, пахтакорлар КПССнинг аграр сиёсатини, мамлакатнинг Озиқ-овқат программасини бажариш учун куч-ғайратимизни аямаймиз. «Оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириш, юз ва минг тонналаб энг юқори сифатли пахта толасини Ватанга тортиқ этиш билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Мурожаатига жавоб берамиз.

Гулистон тажриба ремонт-механика заводи. Корхона ишчилари, инженерлари, техниклари, хизматчилари митингга келдилар. Пўлат қуювчилар бригадири В. П. Боченко сўз олади.

— КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумининг якунлари, партиямиз Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Мурожаати,— деди у,— бизни юксак онглилик ва уюшқоқлик кўрсатишга, янада зўр ғайрат-шижоат ва фидокорлик билан меҳнат қилишга чақиради. Советлар мамлакатининг ишчилар синфи ҳам Ватанимиз янада кўркам, янада қудратли бўлиши учун, жонажон Коммунистик партиянинг бўлажак XXVII съездини индустрия барча тармоқларини ривожлантиришда янги муваффақиятлар билан кутиб олиш учун, Ватанимизнинг қудрати ер куррасини уруш гирдобига ташлашни кўзлаётган кимсалар йўлида ўтиб бўлмас тўсиқ бўлиб қолиши учун куч-ғайратларини аямайди. Бизнинг фидокорона меҳнатимиз ер юзида тинчлик гаровидир.

(ЎзТАГ).

ИШЧИ СЎЗИ — ҚАТЪИЙ СЎЗ

Тошкент тўқимачиларининг кўпминг кишилик коллективи КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг КПСС Марказий Комитети навбатдан ташқари Пленумида «Партия ўзи ишлаб чиққан социал сиёсатни оғишмай ўтказа беради» — деган сўзларини тўла тўкис қўллаб-қувватлаб кутиб олди. Совет халқи Константин Устинович Черненко вафоти муносабати билан оғир жудолик аламини бошидан кечираётган шу кунларда мамлакатимиз коммунистларининг XXVI съездида ишлаб чиқилган стратегик йўл ўзгармаслиги тўғрисидаги сўзлар, айниқса, катта аҳамият касб этди.

Ҳар биримиз яхши яшаш учун яхши ишлаш кераклигини тушунамиз. КПСС Марказий Комитетининг Пленумида меҳнат унумдорлиги жиҳатидан энг қисқа муддатларда жаҳонда юқори даражага чиқиб олишдан иборат масъулиятли вазифа ўртага қўйилди. Бу проблемани ҳал этиш учун корхонамизда ҳам кўп иш қилинмоқда: янги станоклар ва асбоб-ускуналар келтирилиб, самарали технология жорий этилмоқда ва илғор тажриба кенг ёйилмоқда. Мана шу барча резервларни ишга солиш — қилинадиган ишларнинг ярми, холос. Чуқур ва пухта ўйланган тарбиявий ишлар олиб бориш зарур, токи ҳар бир меҳнаткаш партия ўртага қўйган вазифаларни амалга оширишга муносиб ҳисса қўшишга тайёр бўлсин.

Янада зўр ғайрат ва фидокорлик билан меҳнат қилиб, КПСС XXVI съезди белгилаб берган режаларни шараф билан бажарамиз, янги беш йиллик зарбдорларча бошланишини таъминлаймиз — биз ишчиларнинг сўзимиз ана шундай.

К. ЁҚУББОЕВА,
Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси, СССР Олий Советининг депутати.

КОММУНИЗМ ИШИГА САДОҚАТ

Букилмас ленинчи коммунист, тинчлик учун матонатли курашчи Константин Устинович Черненко орамиздан кетди. У партиямиз сафида эллик йилдан кўпроқ вақт туриб, улуғ Ленин ишига, социализм қуриш ишига садоқат билан хизмат қилди. Унинг ташкилотчилик, Ленин типидаги раҳбарлик истеъдоди ҳамма лавозимларда тўла-тўкис намоён бўлди.

Партия Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси меҳнаткашларни КПСС XXVI съезди, Марказий Комитетнинг кейинги Пленумлари қарорларини бажаришга сафарбар қилиш соҳасида катта ва баракали иш олиб бордилар.

Куни кеча азиз инсоннинг юраги уришдан тўхтади. Биз, Ленин партиясининг ветеранлари Константин Устиновичнинг порлоқ хотираси олдида бошларимизни қуйи эгамиз. Бизнинг дилимизда у ҳамиша марксизм-ленинизм ғояларининг эҳтиросли пропагандисти, меҳрибон ва талабчан раҳбар, меҳнат аҳлининг талаб ва эҳтиёжларига сезгир ва эътиборли инсон сифатида сақланиб қолади. КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленумида уқтириб ўтилганидек, Константин Устинович коммунистларнинг фикр-ўйлари ва ишлари бирлигини муваффақиятларнинг гарови деб, камчиликларни тугатишнинг, олға томон муттасил ҳаракат қилишнинг гарови деб билар эди.

Вақт ўтиб бораверади. Аммо биз, ветеранлар, ҳали қалбимиз тепар экан, бутун куч-қувватимизни мангу барҳаёт Ленин васиятларини амалга оширишга, ёш авлодни тарбиялаш ишига сарфлайверамиз. Республика коммунистларининг, барча меҳнаткашларининг бурчи партиямизнинг жанговар штаби — унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада маҳкамроқ жипслашишдан, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олишдан иборат.

С. О. ПАРШИН,
партия ветерани, 1918 йилдан КПСС аъзоси.
Тошкент. (ЎзТАГ).

ЁРҚИН НАМУНА

Коммунистик партия ва Совет давлатининг атоқли арбоби, тинчлик ва тараққиёт учун толмас курашчи Константин Устинович Черненконинг вафоти бутун совет халқи қатори, совхозимиз меҳнаткашларини ҳам чуқур қайғуга солди. Унинг ҳаёти партия ва халққа сидқидилдан хизмат қилишнинг ёрқин намунаси эди.

Биз шундай қайғули кунларда Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида янада жипслашиб, она-Ватанимиз экономикаси ва мудофаа қудратининг янада юксалишига ҳисса қўшиш учун ғайрат билан меҳнат қилмоқдамиз. Экиш мавсумига пухта тайёргарлик кўряпмиз.

Совхозимиз коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленумида ўртоқ М. С. Горбачевнинг партия Марказий Комитети Бош секретари қилиб сайланганини қизғин маъқуллаб кутиб олдилар.

Биз КПССнинг ленинча ташқи ва ички сиёсатини қизғин маъқуллаймиз ва бор кучимизни партия белгилаган режаларни бажаришга сарфлаймиз.

Мария КОВАЛЕВА,
Бўка районидаги «Бўка» совхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ИЖОД АҲЛИ САФАРБАР

Совет кишилари мана шу мотам кунларида Коммунистик партия ишига чексиз содиқ эканликларини, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида ўз сафларини янада жипслаштираётганликларини айтмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленумида таъкидланганидек, XXVI съездда, Марказий Комитетнинг кейинги Пленумларида Юрий Владимирович Андропов ва Константин Устинович Черненконинг актив иштирокида ишлаб чиқилган стратегик йўл ўзгармас йўл эди ва шундай бўлиб қолади. Идеология ишини яхшилаш, адабиёт ва санъатнинг ижтимоий ролини ошириш масалалари партиянинг диққат марказида турган энг муҳим масалалардандир.

Биз, маданият арбоблари, совет кишиларини совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми, коммунизм буюк идеалларига садоқат руҳида тарбиялаш ишида ролимиз қанчалик масъулиятли эканлигини биламиз. Янги жамият бинокори бўлган меҳнаткаш инсонни шарафловчи ва буюк давримизга муносиб асарлар яратиш адиблар учун энг фахрли ва муҳим вазифадир.

Константин Устинович Черненконинг ҳаёт йўли коммунизм идеалларига, партия ва халққа фидокорона хизмат қилиш намунасидир. У давлатимизнинг ленинча тинчликсевар йўлини ўтказишга кўп куч ва ғайрат сарфлади, инсоният боши узра пайдо бўлган ядро уруши хавфини бартараф этиш тўғрисида тинимсиз ғамхўрлик қилди. Ватанимиз, ҳар бир совет кишиси ана шу олий мақсадга доимо содиқ бўлиб қолади. Бизнинг ижодимиз ҳам ҳамиша ана шу мақсадга хизмат қилади.

Комил ЯШИН,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

ВАТАНГА АСТОЙДИЛ ХИЗМАТ ҚИЛАМИЗ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Константин Устинович Черненконинг вафоти қалбларимизни изтиробга солди. Оташин ватанпарвар, Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби орамиздан кетди.

К. У. Черненко юксак лавозимда қисқа вақт меҳнат қилди. Аммо у бир йилдан сал кўпроқ муддат ичида кўп иш қилишга улгурди! Константин Устинович фан-техника тараққиётини ривожлантириш масалаларига зўр эътибор берди. Унинг нутқлари ва асарларида баён этилган доно кўрсатмалар ва чуқур хулосалар партиянинг илм-фан имкониятларини мустаҳкамлашдан, олимларнинг лойиҳалари самарадорлигини оширишдан, уларнинг ютуқларини турмушга тадбиқ этишдан ғоят манфаатдор эканини ифодалайди. Барча совет кишилари, ҳамма ижодкор зиёлиларимиз КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленумида ўз олдиларига қўйилган вазифаларни муваффақиятли амалга ошириш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қилишларига шак-шубҳа йўқ.

Совет кишиларининг шонли ишлари, уларнинг Ватан манфаатлари йўлидаги буюк зафарлари — партия билан халқнинг содиқ фарзанди Константин Устинович Черненко хотирасига қўйилган энг яхши ёдгорлик бўлади, унинг ҳаёти юксак коммунистик идеалларга садоқат билан хизмат қилишнинг ҳамиша ёрқин намунаси бўлиб қолади.

Иброҳим ҲАМРОБОЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ҳ. М. Абдуллаев номли геология ва геофизика институтининг директори, Ленин мукофотининг лауреати.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

БУГУН ўн тўққизинчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг биринчи сессияси бўлиб ўтди.

«Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаблари асосида шаҳар хўжалигига раҳбарликнинг услуб ва методларини янада такомиллаштириш бўйича тадбирларни амалга ошириш юзасидан халқ депутатлари шаҳар Советининг вазифалари тўғрисида» халқ депутатлари шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Ш. Р. Мирсаидов доклад қилди.

Сессияда шаҳар Советининг ижроия комитети сайланди, шаҳар Советининг доимий комиссиялари тузилди, бошқа ташкилий масалалар кўриб чиқилди.

Сессия иши тўғрисидаги батафсил ҳисобот газетанинг яқин сонларидан бирида босилади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ПРАГА. «Аврора» виставкалар залида Чехословакияда биринчи янги Россия билан иқтисодий ва маданий яқинлашув жамияти ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган махсус виставка очилди. Мазкур жамият оммавий ташкилот — «СССР дўстлари союзи»га асос солди. Урушдан кейинги йилларда ана шу ташкилотлар заминида Чехословакия—Совет дўстлиги союзи ташкил этилди. Ҳозирги вақтда бу ташкилот сафларида 2,5 миллиондан ортиқ киши бирлашган.

Виставканинг юздан ортиқ экспонати Чехословакия—Совет маданий алоқаларини ривожлантириш тарихи тўғрисида ҳикоя қилади.

ЖЕНЕВА. Бу ерда Африкада фавқулодда аҳвол тўғрисидаги масала юзасидан халқаро конференция ўз ишини тамомлади. БМТ Бош секретари Перес де Куэльярнинг ташаббуси билан чақирилган конференцияда юздан ортиқ мамлакат, шу жумладан Совет Иттифоқи, шунингдек ҳукуматга қарашли бўлмаган бир қанча халқаро ташкилотларнинг вакиллари иштирок этдилар.

БМТнинг Африка бўйича махсус бюроси директори Морс журналистлар ҳузурида гапириб, конференция халқаро ҳамжамият ресурсларини Африкадаги қурғоқчилик ва очликдан энг кўп зарар кўрган мамлакатларга ёрдам беришга сафарбар этиш соҳасида муайян омил бўлиб хизмат қилди, деди.

Конференция қатнашчилари қабул қилган якунловчи қарорда жумладан шундай дейилади: жаҳон ҳамжамияти Африка мамлакатлари ҳукуматларининг келгусида ҳозирги фожиа такрорланишининг олдини олиш учун озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга қаратилган тегишли чоралар кўриш йўлидаги ҳаракатини қўллаб-қувватлаши зарур.

ТОКИО. 20 га яқин демократик жамоат ташкилотининг активлари ядро қуролини батамом тақиқлаш ва тугатиш тўғрисидаги талабномага имзо тўплаш учун Япония пойтахти кўчаларига чиқдилар. Ҳозирнинг ўзидаёқ минглаб токиоликлар «оммавий қирғин қуролини тақиқлашга даъват этувчи Хиросима ва Нагасаки мурожаатномаси»га имзо чекдилар.

НЬЮ-ЙОРК. Пуэрто-Риконинг маъмурий маркази-Сан-Хуанда бўлиб ўтган конференция қатнашчилари Рейган маъмуриятининг орол территориясида ядро қуролини жойлаштириш ниятига қарши кескин норозилик билдирдилар. Мазкур анжуманда Пуэрто-Рикодаги барча асосий сиёсий партиялар, кўпгина жамоат ва диний ташкилотларнинг вакиллари иштирок этдилар. Маълумки, Вашингтон Пуэрто-Рикони АҚШга «эркин равишда қўшилган» давлат деб атамоқда.

Конференцияда сўзга чиққан ядро қуроли масаласи билан шуғулланувчи Пуэрто-Рико махсус комиссиясининг раиси Сааде-Ллоренс АҚШ орол аҳолисининг ҳоҳиш-иродасига зид равишда мамлакатни ҳарбийлаштиришни кучайтираётганлигини уқтириб ўтди. Анжуман иштирокчилари ядросиз Пуэрто-Рико учун курашувчи гражданлар комитетини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Комитетнинг вазифаси жамоатчиликка оролнинг ҳарбийлаштирилиши қандай хавф-хатар келтириши мумкинлигини тушунтириб беришдан иборат бўлади.

(ТАСС, 13 март).

Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги олдидан

ЗАМИРИДА ТАРИХ ЁТАР

РЕПОРТАЖ

Ўзбекистон кино санъати музейи заллари. Улардан бири Улуғ Ватан уруши йиллари давридаги ўзбек киносинининг шонли тарихига бағишланган. Зал пештоқининг тўрт томонига дўстлик, жасорат, матонат ва мардлик, урушнинг суронли йилларини эслатиб турувчи кўргазма ўрнатилган. Ўнг томонда эса жангчиларнинг жасорати тасвирланган кинолентелардан кадрлар. Улар билан бир қаторда жанг майдонларида ҳужжатли кадрларни суратга олган жонли экспонатлар — кинокамералар. Залнинг ўртасида «Генерал Раҳимов», «Фарҳоднинг жасорати», «26 отилмасин» фильмларида бош қаҳрамонлар кийган ҳарбий формалар. Бу экспонатлар замирида катта тарих ётибди.

Улуғ Ватан урушининг даҳшатли биринчи йилиёқ Ўзбекистонга ҳам ҳарбий заводлар, бошпанасиз қолган оилалар кўчириб келина бошлади. Уларни бутун республика ўз бағрига олди.

Ўзбек санъаткорлари ҳам ўзларининг интернационал бурчларини адо этдилар. Киев, Одесса, Москва киностудияларининг бир қисми Тошкентга эвакуация қилинди. 300 кишига мўлжалланган ўзбек киностудиясига мингдан ортиқ санъаткор жойлашди. Улар ҳамкорликда ижод қила бошладилар. Уруш бошлангандан кейин икки ҳафта ичида ҳамкорликда яратилган новеллалардан иборат «Жанговар кинотўпламиъни фронтга жўнатдилар.

1941 йил ўрталарига келиб киностудия қошида атоқли совет кинорежиссёри Михаил Роом раҳбарлигида киноактёрлар тайёрлаш курси очилди. Бу курсда Наби Раҳимов, Раҳим Пирмуҳамедовлар ёш актёрларга санъат сирларини ўргата бошладилар. Атоқли актёр ва режиссёрлар Л. Свердлин, М. Бернес, Л. Луков, П. Олейников, Е. Кузмина, И. Хейфиц, Я. Протозанов, Б. Чирковлар ўзбек санъаткорлари билан ҳамкорликда ижод қилдилар. Бу санъаткорларнинг фаолияти Улуғ Ватан уруши даври ўзбек киносида ўчмас из қолдирди.

1941—1945 йилларда Я. Протозановнинг машҳур «Насриддин Бухорода», М. Роомнинг «217-номерли киши», К. Ёрматовнинг «Ватанга совға», «Уйқусиз йўл», Л. Луковнинг «Икки жангчи» фильмлари яратилди. Алишер Навойининг ҳаёти ва фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи «Алишер Навоий» фильми суратга олина бошланди.

Музей залларини айланар эканмиз урушгача ўзбек киностудиясида ишлаб фронтга кетган санъаткор жангчиларнинг фаолиятини акс эттирувчи материаллар билан танишдик.

Эргаш Ҳамроев. Биринчи ўзбек кинодраматурги, таниқли актёр. Унинг сценарийси асосида режиссёр Наби Ғаниев яратган «Йигит» фильми катта муваффақият қозонгандир. Фильмда бош ролни сценарий автори ижро этиб, кўпчиликнинг олқишига сазовор бўлган. Экспонатлар орасида унинг фронтдан ёзган хатлари, жанговар тақдирномалари, гувоҳномалари бор.

Музейга ташриф буюрган Улуғ Ватан уруши қатнашчиси В. В. Тупиковдан ўз таассуротларини ғапириб беришни илтимос қилдик. У гапни узоқдан бошлади:

— Мен ҳам кўпчилик қатори Ватан ҳимоясига отландим. Хизмат қилаётган қисмимизнинг вазифаси ҳаракатдаги техникага ёнилғи етказиб бериш эди. Бизнинг ихтиёримизда 18 та ёнилғи ташийдиган машина бор эди. Житомир шаҳрини немис-фашистлардан озод қилиш учун қонли жанглар давом этарди.

Алоқа симлари мутлақо узилган. Бугун бизнинг қўлимиздаги майдон эртага немисларники бўларди. Шу тариқа ҳар бир қишлоқ бир неча бор қўлдан-қўлга ўтарди. Мен ўша пайтда шофёрлар группасига командирлик қилардим. Сергей исмли шофёр билан ўрмоннинг чеккасидаги станцияга ёнилғи олиб келадиган поезд қачон келишини билиш учун жўнадик.

Ўрмон ичкарисида туриб станцияни кузатдик. Поезд кўринмас эди. Атрофни кузатиб олгач, ғиштдан қурилган, пастаккина уйчага кириб станция навбатчисидан поезд қачон келишини билиб, изимизга қайтдик. Ўрмонга кириб боришга улгурмасимиздан тепамизда душман самолётлари пайдо бўлди. Ўрмон ёқасига аранг етиб бордик. Газандалар бизни пайқаб пулемётларини ишга солди. Бахтимизга суви қуриб қолган қудуқ бор экан. Шу қудуққа ўзимизни урдик. Бир зумда бомбалар ёғилиб ҳаммаёқ остин-устун бўлиб кетди. Қудуқнинг ёнига бомба тушди. Натижада қудуқ Сергей иккимизни сиқиб қолди. Ҳатто қимирлашнинг иложи йўқ.

Шу зайлда бир кеча ўтди. Тинка-мадоримиз қуриган, унинг устига ер захи. Яна бир кун қудуқда ётдик. Ҳаётдан умидимиз қолмаган эди. Бир пайт тепамизда шарпа эшитилиб қолди. Аввалига немислар бўлсачи, деган фикрга бордим. Таваккал қилдимда, овоз бердим. Бизникилар экан. Улар Сергей иккимизни қудуқдан суғуриб олишди. Атрофга назар ташласак узуқ-юлуқ рельслару, куйиб қорайиб кетган дарахтлардан бошқа ҳеч вақо йўқ.

Биз станциядан ўз вақтида қайтмаганимиз фалокат борлигидан дарак бўлибди. Машиналаримиз ана шу тариқа омон қолган эди.

—Музейга тез-тез келиб тураман, — деб сўзини давом эттирди В. А. Тупиков. —Айниқса, фронт йилларини ҳикоя қилувчи фильмларни томоша қилганимда кўрган- кечирганларим ёдга тушади.

У ўз хотираларини узоқ гапирди. Суҳбатимиз сўнггида, доимо тинчлик бўлсин деб биз билан хайрлашди.

Тинчлик... Нақадар сермаъно сўз. Унинг замирида бутун инсониятнинг тақдири ётибди. Ҳаётимиз тинчлик билан гўзал. У билан фаровон. Инсониятнинг бутун орзу-умиди ҳам, энг муқаддас бойлиги ҳам тинчликдир.

Мана миллионлаб кишилар қалбини ларзага солган уруш садоларининг тинганига 40 йил тўлмоқда. Ватанимизнинг қудрати, халқларимизнинг босиб ўтган матонатли йўллари тарихини акс эттирувчи фильмлар яратган ўзбек киноусталарининг ҳам эзгу нияти тинчликдир. Шу темада яратилган ва яратилаётган барча асарлар тинчлик учун хизмат қилади.

Д. ҚИРҒИЗБОЕВ.

Шаҳар ижроия комитетига қарашли манзарали боғдорчилик совхози коллективи кўплаб ранг-баранг гуллар тайёрлаб бермоқда. Бу ерда етиштирилаётган гуллар хиёбонлар, кўчалар ва касалхона территорияларининг обод бўлишига олиб келмоқда. Шунингдек, совхоз деҳқонлари шаҳарликларга кўплаб гуллар етказиб бермоқда.

СУРАТЛАРДА: Илғор гулчи Надежда Бабаян. У ўз зиммасидаги топшириқларини мунтазам ортиғи билан бажариб, ҳамкасбларига ўрнак бўлиб келяпти.

Тажрибали гулчи Тамара Шевченко мана бир неча йилдирки, хўжаликда меҳнат қилиб, ҳурмат-эътибор қозонди. У айни кунларда беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун фидокорона меҳнат қилаётир.

В. Сироткин фотолари.

Табиат ва инсон

ҚУШ ДЎСТЛАРИНИ ТОПИБ ОЛДИ

Ўрта кенгликларда қишлаб қолмоқчи бўлган оққушлар совуқдан қочиб уча бошлаганида узоқ йўлга чидаш беролмаганлари ҳам бўлади. Уларнинг кўплари яхламайдиган ҳавзаларда тўхтайди. Шунда инсон меҳригина уларнинг совуқдан омон ўтишига ёрдам беради.

...Днестр дарёсидаги музи ҳали қотмаган жойдан оққушни чиқариб олиш унча қийин бўлмади. Оққуш тунда ҳосил бўлган яхни чўқилаб бузмоқчи бўлиб, жуда ҳолдан тойганди. Бендер шаҳри мактаб ўқувчилари қушни Молдавия дарахт-уруғчилик станциясига олиб бориб, уни исинтирдилар.

Лекин одамлар ёввойи парранданинг кейинги қисмати тўғрисида ғамхўрлик қилиб, уни қўлга ўргатмадилар ва тез орада ихтисослашган ўрмон хўжалик корхонасига юбордилар. Оққуш бу жойдаги кичик кўлда галасидан айрилиб қолган ва атроф районлардан келтирилган шундай оққушларга қўшилди.

[ТАСС мухбири].

Кишинев.

КИЕВ. Украина ССР Фанлар академиясининг Е. О. Патон номли электрпайвандлаш институти олимлари бир қатор илмий ишларни олиб боришмоқда. Институт олимлари томонидан таклиф этилаётган кўплаб илмий изланишлар ишлаб чиқаришга жорий этилаяпти. Айниқса кейинги йилларда яратилган ва илмий назарияга асосланган пайвандлаш соҳасидаги ютуқлар юқори баҳоланмоқда..

СУРАТДА: техника фанлари доктори В. Г. Петушков институтда яратилган портлаш туфайли пайвандлайдиган аппарат макети билан.

Ҳайвонот олами сирлари

Балиқлар ухлайдими?

Кўзларининг тузилишига қараганда балиқлар кўрадиган дунё жуда ғира-шира ва ноаниқдир. Ноаниқликнинг биринчи сабаби шундаки, энг тоза сув ҳам ҳаводек шаффоф эмас. Бу эса, унинг ёритилишини камайтиради, шунинг учун ҳам балиқлар кўпи билан 25—30 метрдан туриб кўра олишлари мумкин. Одам эса, сув тагида кўзойнаксиз ва маскасиз бўлса, узоқдан кўрадиган бўлиб қолади, яъни яқиндаги нарсаларни кўра олмайди.

Балиқларга кўз қовоғининг ҳеч ҳожати йўқ, чунки уларнинг кўз соққасини ювиб, тозалаб турадиган денгиз суви ҳам кўз ёш, ҳам қовоқ вазифасини бажаради. Кўпгина кишилар балиқларнинг кўзлари юмилмас экан, улар қандай ухлашади, деб савол беришади. Одамлар кўзлари очиқ ҳолда ҳам бамайлихотир ухлайверишади-ку, балиқлар ҳам шундай, очиқ кўз билан бемалол ухлайверишади. Баъзилари сувда муаллақ турган ҳолда ухлашса, баъзилари сув тубида ётиб олишади, баъзилари эса, ҳатто сув тагидаги ҳашаклар ва лойқани кўрпадек ёпиниб олишади.

Кўзлари бошининг икки ёнига жойлашганлиги сабабли улар ҳар икки томондаги нарсаларни ҳам бирваракай кўраверишади, фақат ён томондаги нарсалар кино экрандаги сингари текис бўлиб кўринади. Тумшуқ томондаги нарсалар ҳар иккала кўзга ҳам кўринганн сабабли ўз ҳолатида кўринадилар, шунинг учун балиқлар ён томонидаги бирон нарсага қизиқиб қолсалар, бошини ўша томонга буриб қарайдилар ва шу билан бирга, масофани ҳам аниқлаб оладилар.

Сув юзасидаги воқеалар балиқларга яхши кўринмайди, бунинг устига қуёш нурларининг сувдан синиб ўтиши юқоридаги предметларни бутунлай бузиб кўрсатади. Аммо балиқларнинг токсотекс номли бир тури сув юзасига кўтарилмай, ҳавога бир метр баландликкача сув пуркайди ҳамда шу йўл билан сув тепасида учиб юрган пашша ва бошқа ҳашаротларни уриб туширади. Балиқларда ҳам ҳид сезиш, таъм билиш ва ҳис этиш қобилияти бор. Ҳид сезиш, айниқса акулаларда юксак даражада тараққий этган. Аммо, кўпгина олимларнинг фикрича лосось балиқлари ҳам ўзлари дунёга келган жилғани минглаб оқимлар орасидан ҳидига кўра бемалол топиб олишаркан.

Таъм сезгиси балиқларда кўп тараққий этмаган, чунки улар ўз ўлжаларини узиб-узиб ютиб юборишади, баъзилари эса чайнаб ҳам ўтирмайди. Ширин таъм уларга бутунлай бегона, чунки денгизда ширин нарсанинг ўзи йўқ. Аммо улар аччиқ, нордон ва ачиган таомларнинг жуда қадрига етишади. Таъм сезиш буртмачалари уларнинг нафақат ҳаракатсиз тилларида, балки лабларида, мўйловларида, думида, баъзиларининг эса бутун танасида жойлашган бўлади.

Балиқлар бутун танаси билан, ҳатто узоқ масофадан туриб ҳам сезишлари мумкин, чунки эркин нерв толачалари уларнинг бутун танаси бўйлаб жойлашган.

Ҳозирги кунда одамлар ҳам узоқдан туриб сезишлари мумкинми, деган масалада тажрибалар ўтказилмоқда. Тажрибалар эса одам танаси товуш тўлқинлари натижасида пайдо бўлган тебранишларни пайқаши мумкинлигини кўрсатмоқда.

Й. ПАРДАЕВ тайёрлаган.

• СУНЪИЙ БУЮМЛАР

Лавсан қандай мато?

Фан-техника тараққиёти натижасида турли-туман механик мустаҳкам газламалар кўпаймоқда. Кўпгина тараққий этган капиталистик мамлакатларда иложи борича синтетик материаллар ишлаб чиқарилмоқда. Нефть маҳсулотларини қайта ишлаб улардан олинадиган, тиндириб синтетик толалар тайёрлаб тўқилган матолар лавсан деб аталган. Лавсан пишиқ, намни камроқ шимади. Иссиқликка чидайди, қуёш нурида ранги бир оз ўзгаради. Бундай материалдан газлама, фильтрлаш асбоби, тасмалар, тўрлар тўқиш, электр тармоғида ҳам ишлатиш мумкин.

Ҳар бир давлатда лавсан ҳар хил номда аталади. Масалан, Польшада элана, Англияда терилен, АҚШда дакрон, Японияда теторон, Францияда эса тергаль деб номланади. Лавсандан асосан устки кийимлар тикилади. Ҳарорат жуда қизиб кетганда кийиш тавсия этилмайди. Чунки у терни шиммайди. Лавсан эзилмайди ва хусусиятини йўқотмайди. Тикилганда кенгроқ фасондагилари танлангани маъқул.

О. КАРИМОВА.

Олимлар лабораториясида

ҚОН ЎРНИГА ДОРИ

Оғир ярадор бўлган ёки ўтда куйиб қолган, бузилган овқатни истеъмол қилиб заҳарланган одам ҳаётини сақлаб қолиш учун унга дарҳол қон қуйиш лозим бўлади. Шундай ҳаяжонли пайтда врач ёнида беморга қуйиш учун тайёр қон (группаси мос келадиган қон тури) бўлавермайди.

Совет олимлари яратган ва ҳар қандай группа қон турига ҳам мос келаверадиган, беморга инфекция юқтирмайдиган дори жуда қўл келмоқда. Бу дори қон ўрнида қўлланиладиган фторуглерод эмульсиясидир.

Ҳозир қон ўрнини боса оладиган бу ажойиб доридан юрак операцияси пайтида ҳам фойдаланиб келинмоқда.

С. ҒАФУРОВ.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ХЎЖАНДЛИК НОШИР

Ёзувчи Раҳим Жалил XIX асрда тожик тилида нашр этилган китоб тарихи билан қизиқиб бошқа юртларга «бориб қолди». Ўтган асрда Хўжандда (Ленинободнинг аввалги номи шундай эди) босмахона йўқ эди. Шунинг учун китобни ким нашр этди экан, деган савол туғилди.

Ёзувчи Тожикистон Фанлар академияси шарқшунослик институтининг олимларига мурожаат этиб, нодир китоблар фондида «Хожисиддиқ Ҳиндистонда чоп этган» деган белгили тожик тилидаги бир нечта китоб борлигини билиб олди. Раҳим Жалилнинг қўлига тушган нусха зарварағида ҳам шу ном турарди. У кўп изланишлар натижасида бу кишининг тақдирини аниқлашга муваффақ бўлди.

Кўпчилик хўжандликлар каби Хожисиддиқ ҳам ипак газлама қилиш билан шуғулланган ва маҳсулотини Ганг соҳилларидаги Лакхнау шаҳрига сотгани олиб борган. Ҳиндистон шимолидаги бу шаҳарда савдогарнинг дўсти—босмахона эгаси бўлган. Мана шу ерда тожик адабиёти кассикларининг асарлари, қадимги юнон файласуфларининг Ўрта Осиёда биринчи китоблари чоп этилган. Сўнгра бу китоблар савдо кемаларида Хўжандга олиб келинган.

Хожисиддиқ ўз ҳунари билан бирга, китобга меҳр-муҳаббатини ҳам ўғли Жамолга ўргатган. Умр бўйи Ленинобод шойи комбинатида ишлаган Жамол Сиддиқ уйида жуда бой кутубхона бор. Адабиёт тарихи ва республика китоб иши тарихи билан танишмоқчи бўлган шаҳарнинг ҳар бир кишиси бу ерга бемалол келавериши мумкин. Бу ердаги китоблар Р. Жалилнинг изланишларига ҳам кўмак берди. Ёзувчининг «Ирфон» нашриётида босилиб чиққан «Қалб макони» деган янги китобига ана шу материаллар асос қилиб олинди.

Ю. КУШКО.

Редактор Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ХАЛҚҚА ХИЗМАТ!

«ТАШГОРПРОКАТРАЗНОБИТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ КЎПДАН-КЎП ХИЗМАТ ТУРИ ШАҲАРЛИКЛАРГА ЯХШИ МАЪЛУМ.

Бирлашма ходимлари сизнинг уйингизга бориб, барча катта-кичик юмушларингизни бекаму-кўст бажариб беришлари мумкин. Улар оилавий тантаналарингизга чинакам байрамона тус бериб, совға-саломлар тақдим қиладилар, эсдалик ёки юбилей саналари, туғилган кун билан муборакбод этадилар.

Сон-саноқсиз прокат пунктлари оилавий тантаналарингизни ўтказиш учун ҳамма зарур нарсаларни муҳайё этади. Ҳаттоки одатдаги оддий кунларда ҳам унинг хизматидан фойдаланмасликнинг сира иложи йўқ. Телевизор ёки радиоприёмник, холодильник ёки кир ювиш машинаси, пилесос ёки магнитофон — бу биринчи галда энг керакли нарсаларнинг ҳаммаси, айниқса, янги уйга кўчиб келган оилалар учун жуда зарурдир.

Прокат пунктидан чунончи, рўзғорда керак бўладиган бошқа кўплаб турдаги буюмларни фойдаланиш учун олиш мумкин.

Прокат пунктлари шаҳарнинг ҳамма районларида жойлашган.

«ТАШГОРПРОКАТРАЗНОБИТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГИЗ!

Маиший хизматга оид справкаларни сиз 0-65 телефони орқали олишингиз мумкин.

«ТАШГОРПРОКАТРАЗНОБИТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

ЙЎЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

16 мартдан бошлаб 6, 12-троллейбуслар маршрути ҳаракати

ҚАЙТА ТИКЛАНАДИ:

6-маршрут 20-кварталдан—Қатортол кўчаси — Муқимий кўчаси — Ш. Руставели кўчаси —Б. Хмельницкий кўчаси — Ғафур Ғулом майдони бўйлаб қатнайди.

12-маршрут 22-кварталдан — Қатортол кўчаси — Муқимий кўчаси — Оқтепа майдони — Байнал-Минал кўчаси — Ғафур Ғулом майдони бўйлаб қатнайди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТРАМВАЙ - ТРОЛЛЕЙБУС ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИ.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ «ҚИЗИЛ ТОНГ» ТИКУВЧИЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДАГИ 48-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1985-86 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИГА ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИНИНГ ПОЙТАХТГА ЯҚИН РАЙОНЛАРИДА ЯШАЙДИГАН, 8 ВА 10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИЛАР ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ: **хотин-қизлар, болалар ва эркаклар устки кийимларини тикувчи-мотористка, тикув буюмлари контролёри, тикувчилик ишлаб чиқариш бичиқчиси, трикотаж буюмларини тикувчи-мотористка.**

8-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИЛАР 3 ЙИЛ ЎҚИЙДИЛАР ВА ЎРТА МАЪЛУМОТ ҲАМДА КАСБ ЭГАЛЛАЙДИЛАР. Улар кийим-бош ва бепул овқат билан таъминланадилар.

ЎРТА МАЪЛУМОТЛИЛАР 1 ЙИЛ ЎҚИЙДИЛАР ВА ҲАР ОЙДА 30 СЎМДАН СТИПЕНДИЯ ОЛАДИЛАР. Ўқув ишлаб чиқариш комбинатида тикувчилик ихтисосини эгаллаган ўрта маълумотлилар учун ўқиш муддати 6 ой. Уларга ҳам 30 сўмдан стипендия берилади.

ҲАММА ЎҚУВЧИЛАРГА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ПРАКТИКАСИ ДАВРИДА ИШЛАБ ТОПГАН МЕҲНАТ ҲАҚЛАРИНИНГ 50 ПРОЦЕНТИ ТЎЛАНАДИ.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар (битирувчилардан 10 проценти) **олий ўқув юртлари ва техникумларга кириб ўқиш учун йўлланма оладилар.**

БИЛИМ ЮРТИ ЎҚУВЧИЛАРИ ТИКУВЧИЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИДА БАДИИЙ ҲАВАСКОРЛИК ТЎГАРАКЛАРИДА ҚАТНАШИШЛАРИ ҲАМДА КОРХОНА БАЗАСИДАГИ САНАТОРИЙ-ПРОФИЛАКТОРИЙ ВА МЕДИЦИНА ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИШЛАРИ МУМКИН.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ёзилган ариза, паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, турар жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмдаги 4 дона фотосурат, характеристика, таржимаи ҳоли.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Чехов кўчаси, 5-«а»-уй (1, 2, 24, 26-трамвайлар; 1, 3, 5, 8, 10, 17-троллейбуслар; 2, 3, 25, 60 э, 80 э-автобусларнинг «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси» бекати, метронинг «Ойбек» станцияси).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети Тошкент шаҳар ҳунар-техника таълими бошқармасининг

49-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

8-10-синф маълумотидаги ёшлардан малакали ишчилар тайёрлаш учун қуйидаги ихтисослар бўйича

1985-86 ўқув йилига

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

8-синф: ҚАНДОЛАТЧИ, НОН-БУЛКАЛАР ПИШИРУВЧИ НОВВОЙ, ХИМИК-ЛАБОРАНТ, КОНТРОЛЬ-ЎЛЧОВ АСБОБЛАРИ ВА АВТОМАТИКА СЛЕСАРИ, РЕМОНТ ВА СОВУТИШ ҚУРИЛМАЛАРИГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ, КОНФЕТЧИ-ШОКОЛАДЧИ. Ўқиш муддати —3 йил;

Бу ихтисослар бўйича ўқишга 15 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади. Ўқувчилар уч маҳал овқат, зарур кийим-бош билан таъминланадилар. Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга улар ишлаб топган иш ҳақининг 50 проценти тўланади. Ўқиш тамом бўлгач уларга тегишли малакани эгаллаганлиги, ўрта маълумот олганлиги ҳақида диплом берилади.

10-синф: ЭЛЕКТРИК-АППАРАТЧИ, ОПЕРАТОР. Ўқиш муддати —6-10 ой. Ўқувчиларга 100 сўм миқдорида стипендия тўланади, улар ётоқхона билан таъминланадилар;

Шунингдек, қандолатчи-новвой, карамелчи, конфетчи-ширинликпаз, контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика слесари, ремонт ва совутиш қурилмаларига хизмат кўрсатувчи механик. Ойига 30 сўм миқдорида стипендия тўланади ва ўқувчиларга ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган иш ҳақининг 50 проценти берилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганларга олий ўқув юртларига ўқишга киришлари учун имтиёзли шароитлар яратиб берилади.

Билим юрти қошида «Такт» ансамбли, қатор спорт секциялари ишлаб турибди.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: директор номига ариза, туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома ёки аттестат, яшаш жойидан ва саломатлиги ҳақидаги справкалар, фотосуратлар (3х4 см. ҳажмида).

Ҳужжатлар якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Ленин райони, Истиқбол кўчаси, 3-уй (15, 23, 45, 81, 106, 177, 171, 183-автобуслар, 5-трамвайнинг «Қўйлиқ» бекати). Телефон 90-36-69.

Энергетика ва электротехника саноати илмий-техника жамиятлари республика правленниеси

ТОШКЕНТ ТЕХНИКА УЙИ

14, 15 март соат 10.00 да

«Электротехника саноатида функционал-қиймат анализининг ривожланиш истиқболлари».

МАКТАБ-СЕМИНАРИНИ ЎТКАЗАДИ

Адрес: Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 48-уй. Тошкент техника уйи.

ОВЧИ ИТЛАРНИНГ ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Тошкент шаҳар овчилар жамияти овчилик итлари секцияси

март — апрелда

бедана ва тустовуқларни овлаш бўйича дала синовларини ўтказади.

Тошкент шаҳар овчилик жамиятида овчи итлар рўйхатдан ўтказилади. Телефон 55-98-30.

«ТАШСАНТЕХГАЗМОНТАЖ» ТРЕСТИ

ЎҚУВ ПУНКТИ

вентиляциячи-слесарлар тайёрлаш бўйича 1,5 ойлик курсларга ва газ-электр пайвандловчилар (кенг профилдаги) тайёрлаш бўйича 3,5 ойлик курсларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқувчилар ойига 76 сўмдан стипендия оладилар.

Тошкент шаҳрида пропискаси бўлган 18 ёшдан катта шахслар қабул қилинади.

Трест ишчилари навбат тартибида турар жой билан таъминланадилар.

Машғулотлар группаларнинг тўлишига қараб бошланади.

Бизнинг адресимиз: Тошкент шаҳри, Октябрь райони, Радиальний проезди, 12-«а» уй, 3-монтаж бошқармаси (10, 23, 27-трамвайлар; 2, 7, 10-троллейбуслар; 48, 97, 46, 10, 88, 157-автобусларнинг «Ишчилар шаҳарчаси» бекати).

ДОИМИЙ ИШГА

бухгалтерлар, полиграфия ускуналарини созловчилар, автоэлектрик, электр пайвандчи, газлаштирилган қозонхоналарнинг операторлари, аккумуляторларни зарядловчи, слесарь-сантехниклар, ишлаб чиқариш биноларининг фаррошлари, машинистка, курьер

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ленин кўчаси, 41-уй, кадрлар бўлими.

«Главташкентстрой»нинг

ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ

минорали кранларнинг машинистларини тайёрлайдиган группаларга

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Курсларга 18 ва ундан катта ёшдаги йигит-қизлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати 4,5 ой.

Ўқувчиларга ҳар ойда 75 сўмдан стипендия берилади.

Ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади ва улар Тошкент шаҳрига прописка қилинадилар.

Курсларни тугатганлар «Главташкентстрой» ташкилотларига ишга юбориладилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ғ. Ғулом кўчаси, 6-уй (4, 9, 11-трамвайлар; 13, 29, 32, 36, 43 «э», 70, 77-автобуслар; 2-троллейбуснинг «Оқтепа майдони» бекати).

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»)

—орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и Ташгорсовета.

(Газета бир йилда 300 марта чиқади).

БИЗНИНГ АДРЕС:

700047, ТОШКЕНТ ШАҲРИ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Телефонлар: секретариат — 33-57-02: бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 33-08-74; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-55-39; Совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат —32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий ватанпарварлик ишлари— 32-55-32; хатлар — 33-29- 70; эълонлар бўлими— 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р—12134. Индекс 64690. Б-2015. А-2071. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.